

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Arutelu: kuidas mõjutab tehisaru areng kohtupidamist?

Arutelu: kuidas mõjutab tehisaru areng kohtupidamist?

2. juuli 2025

Riigikohtu esimees Villu Kõve, riigi peaprokurör Astrid Asi ja EL-i Üldkohtu kohtunik P?teris Zilgalvis arutlesid Tallinnas toimunud FutureLaw konverentsil, milliseid võimalused ja riskid kaasnevad tehisintellekti kasutuselevõtuga õigusemõistmises.

Eesti kohtud on kokku pannud ambitsioonika lähteülesande, millega soovitakse viia kohtute infosüsteem aastaks 2030 tehnoloogia arengu abil täiesti uuele tasemele. Muu hulgas on plaanis kohtupidamisel hakata rohkem kasutama tehisintellekti.

Riigikohtu esimees **Villu Kõve** rääkis konverentsil, et kõige enam loodetakse tehisarust kasu kolmes valdkonnas:

- Paljud kohtuasjad on tänapäeval äärmiselt mahukad, mistõttu on kohtunikul raske nende sisust ja poolte vastandlikest taotlustest ülevaadet saada. Tehisintellekt võiks aidata kohtuasja põhiolemust kiiremini ja paremini tabada.
- Suurte kohtuasjade e-toimikutes võib leiduda tuhandeid faile ja tehisaru abil võiks olla lihtsam konkreetset õigusküsimust puudutavad tõendid sealt üles leida.
- Samuti võiks kohtunikul olla tehisarust abi konkreetset valdkonda või õigusküsimust puuduvatest õigusaktidest ülevaate saamisel, eriti kui ta selle valdkonnaga igapäevaselt ei tegele. Näiteks kehtib finantsvaldkonnas sadu õigusakte.

Nii Euroopa Liidu Kohtus kui ka Eesti kohtutes loodetakse tehnoloogiast kasu lõigata tõlkeprobleemide lahendamisel. Euroopa Liidus on 24 ametlikku keelt, mistõttu on tõlkimisel EL-i Kohtu töös väga suur roll. Üldkohtu kohtunik **P?teris Zilgalvis** nentis, et masintõlke kasutuselevõtuks käib aktiivne töö, kuid selle kvaliteet vajab veel parandamist.

Samas on kohati tõsisemaid probleeme ka inimtõlke kvaliteediga. Enne peaprokurööri ametisse asumist pikalt kohtunikuna töötanud **Astrid Asi** tõi välja, et eesti keele rääkijate arvu väiksuse tõttu pole kohtus võimalik tagada otsetõlget kõigi keelte vahel. Seetõttu tuleb mõne tunnistaja või süüdistatava ütlusi tõlkida näiteks inglise keele vahendusel ehk kaks korda. Nii võib masintõlge pakkuda sageli juba praegu paremat kvaliteeti.

Oluline on personali koolitamine

Seda pole siiski põhjust loota või karta, et tehisaru kohtupidamise lähitulevikus täielikult üle võtab. Astrid Asi märkis, et võlavaidlused on enamasti suhteliselt standardsed, aga näiteks hooldusõiguse kaasusi on oluliselt raskem ühe mudeli järgi lahendada.

Peteris Zilgalvise sõnul on tehisintellekti kasutamisel tähtis, et kohtunik mõistaks sellega kaasnevaid riske ja jääks protsessi juhtima. Samuti peaks andmetöötlus toimuma n-ö oma majas, et veel lahendamata kohtuasju puudutav info ja isikuandmed ei lekiks. „Oluline on pidevalt koolitada personali ja ka tehisaru mudeleid, mis pole veel pädevate kohtunõunike tasemel, kuigi arenevad kiiresti,“ rõhutas Üldkohtu kohtunik.

Astrid Asi nõustus, et õigusvaldkonna inimesi tuleks koolitada nii tehisintellekti mudelite toimimise kui ka järjest laiemalt levinud küberkuritegude olemuse ja digitõendite kasutamise osas. „Senine kogemus näitab, et kohtunike ja prokuröride mõjusaim koolitaja on tehnoloogias pädev kohtunik või prokurör,“ nentis Asi.

Õigusinnovatsiooni konverents **FutureLaw 2025 [1]** toimus 29. ja 30. mail Tallinnas ning oli järjekorras juba kolmas. Tänavu oli üritusel üle 50 esineja ja rohkem kui 500 osalejat. Konverentsile tulid kokku õiguse ja tehnoloogia valdkonna asjatundjad, innovaatorid ja arvamusiidrid kogu maailmast, et olla kursis trendidega, jagada mõtteid ja leida koostööpartnereid.

Fotod: Jelizaveta Gross (Onlooker Photo); Riigikohus

29-30 May | Tallinn, Estonia

FUTURELAW'25

The Impact of AI on Justice

Pēteris Zilgaitis
General Counsel of the
European Union

Villu Kõve
Supreme Court
of Estonia

Asst
Prosecu
of E

LEGORA

lex

AWA

n

Libre

ado

